

Feminisering, som minusord

Anne Røndal Kjeldsen & Anja C. Andersen

To tredjedele af gymnasieeleverne er kvinder. På de store universiteter er seks ud af ti studerende kvinder, og andelen er stigende. Det er vi nogle, som glæder sig over, mens mange andre kritiserer og beklager udviklingen, fordi de mener at forskningskvaliteten vil blive forringet.

Indtil i dag har uddannelsessystemet lidt af en udpræget maskulinisering. Da jeg gik i skole i 1970'erne, var der flest mandlige lærere, ligesom det har været tilfældet i alle årene indtil da. På gymnasiet var det endnu mere udtalt, og på universitet var det sjældent, at man stødte på en kvindelig underviser. Selv om billedet gradvist har vendt i de sidste 10 - 20 år, er der stadig et overtal af mænd i universiteternes faste stillinger. På nogle institutter endda i en sådan grad, at alle fastansatte er mænd. Det taler vi bare ikke om eller opfatter som et problem. Tværtimod oplever vi det som noget ganske naturligt.

Men overordnet set er det ønskeligt, at der i de forskellige sektorer i samfundet er en nogenlunde balance mellem kønnene. Erfaringsmæssigt ved vi jo, at det giver en god dynamik. Det er derfor værd - for balancens og rollemodellernes skyld - at undersøge, hvorfor mænd for eksempel ikke længere vil undervise i folkeskolen, og hvorfor der er så få fastansatte kvindelige lektorer på universiteterne.

Det er meget tankevækkende, at nu hvor kvinderne så småt er begyndt at komme i overtal enkelte steder, er kønsfordelingen pludselig bliver problematiseret, selv om den aldrig var en anstødssten, da mændene var i overtal.

Sideløbende med denne problematisering er der sket et skred i brugen af ordet 'feminisering'. Interessant er det i den sammenhæng at bemærke sig, at noget lignede ikke gør sig gældende omkring ordet 'maskulinisering'.

Feminisering er de seneste år blevet et ord, der betegner et skred eller en deroute. Når journalister spørger en begavet fagperson, om »der er sket en feminisering på området?«, så skal ingen gå hen og være hildet i den fejltagelse, at det i givet fald ville være et fremskridt.

Feminiseringen afstedkommer, at grimme og samfundsnedbrydende værdier som omsorg, empati, fællesskab og større fokus på den enkeltes trivsel kommer til at dominere på bekostning af sunde såkaldte maskuline værdier som konkurrence, styrke og kamp.

Brugen af 'feminisering' som negativt ladet ord synes at hænge tæt sammen med de områder i samfundet, hvor kvinderne pludselig er begyndt at gøre sig gældende. Der tales for eksempel om en feminisering af folkeskolen og af folkekirken.

I sommer var der en del debat om, hvorvidt det faglige niveau i det almene gymnasium ikke var mærkbart truet af, at andelen af kvindelige elever var steget så markant. I debatten blev de kvindelige elever fremstillet af diverse gymnasierektorer som selve problemet, der måtte løses.

I virkeligheden handlet problemet om, at unge mænd i stadig højere grad fravælger det almene gymnasium til fordel for blandt andet HTX, hvis de da ikke ligefrem helt fravælger at uddanne sig.

Ingen talte om at unge kvinder måske vælger det almene gymnasium og unge mænd i højere grad HTX som en konsekvens af, hvordan vores arbejdsmarked er skruet sammen. Mange af de traditionelle kvindeuddannelser forudsætter en studentereksamen fra det almene gymnasium.

Og der var ingen, der fremførte det synspunkt, at det er en helt fantastisk succes, at kvinderne nu er i overtal på gymnasierne, her blot omkring 100 år efter, at de første kvindelige studenter blev udklækket.

Ved at bruge 'feminisering' som et bekvemt og upræcist ord for de værdier, som traditionelt henfører til kvindeskønnet, forplumres debatten. Desuden er det med til for 117. gang at gøre kvinder og alt, hvad der har med kvinder at gøre, til noget, der har ringere værdi end det, der knytter sig til mandeskønnet. Det er en grov forenkling at anvende det samme ord for et ikke nærmere præciseret værdisæt, som tillige betegner den ene halvdel af befolkningen.

vid.sans@pol.dk